

24. 11. 76.

Sten Kalland

0. 1. 1977

25/11 1976

Ärade församling!

På häradsrättens vägnar ber jag att få hälsa samtliga hjärtligt välkomna till denna samling i Hörby tingshus i anslutning till det sista tingssammanträde med rätten som hålles här och som nyss förklarades avslutat. Det är en glädje för oss att så många som är och varit knutna till detta tingsställe och eljest har befattning med rättsvården i domsagan velat hörsamma vår inbjudan.

Vi har glädjen och äran att här se presidenten i hovrätten över Skåne och Blekinge, Björn Kjellin, som den högste företrädaren för rättsvården och domstoladministrationen i vårt län. Två förutvarande häradshövdingar i domsagan som under en följd av år hållit ting på detta tingsställe, nämligen lagmannen Gustaf Lindstedt och borgmästaren Johan Björling, har vi glädjen att se ibland oss. Hörby köping som, enligt vad vi hoppas, blir den framtida ägaren av detta tingshus är representerad genom ordföranden i köpingens fullmäktige, landstingsman Eric Petersson, och ordföranden i kommunalnämnden, landstingsman Nils Jönsson, som vi hjärtligt välkomnar. Nuvarande och tidigare ledamöter i

domsagans tingshusstyrelse med styrelsens ordförande rektor Joel Sallius i spetsen är närvarande jämte tillsynsmannen för tingshuset i Hörby förre landsfiskalen Einar Hartlow med tidigare över 40-årig tjänst som ordförande och kassör i tingshusstyrelsen. Nuvarande och förutvarande nämndemän i Hörbynämnden är tillstådes och tingshusbyggnadsskyldiges revisorer, som har att granska tingshusstyrelsens förvaltning även för innevarande år, har mött upp. I och med att tingsstället i Hörby indrages, kommer inte tingsgudstjänster längre att förrättas här. Den som svarat för dessa förrättningar är kontraktsprosten i Frosta kontrakt och vi har glädjen att se kontraktsprosten Henrik Hägglund här i kväll. Inom domsagan verksamma åklagare och advokater, som så gott som samtliga infunnit sig, hälsar jag hjärtligt välkomna. Min välkomsthälsning riktar sig också till befattningshavarna å domsagans kansli som är samlade här och till två trotjänare hos domsagan, förre kansliskrivaren Bror Nihlén och förre tingshusvaktmästaren Hugo Malmberg, som fått rycka in i tjänst idag, eftersom vår nuvarande tingshusvaktmästare tyvärr är av sjukdom förhindrad att närvara. Jag hälsar slutligen representanter för pressen välkomna.

I 2 kap 1 § rättegångsbalken i 1734 års lag stadgades följande: "I vart härad skall häradshövding ting hålla

å rätten tingsstad". För Frosta härad blev Hörby "rätten tingsstad" år 1697. Dessförinnan hade, såvitt man kunnat utröna, tingsplatser för häradet funnits, först i Gudmuntorp och därefter i Lyby. Det första tingshuset i Hörby uppfördes således 1697 och gjorde tjänst till år 1767, då ett nytt tingshus byggdes på samma tomt som det gamla. Det finns fortfarande kvar vid Gamla Torg fastän i ombyggt och moderniserat skick och använt för helt annat ändamål. Det tingshus, där vi nu befinner oss, uppfördes år 1885 för en kostnad av 25 000 kr. En viss tillbyggnad gjordes år 1910 och tingsalen har år 1949 blivit omändrad och renoverad. - År 1915 förenades Frosta härad och tingslag med staden Eslöv som ett särskilt tingslag, varvid domsagan fick benämningen Frosta och Eslövs domsaga med tingsställe även i Eslöv. De flesta tingen inom domsagan hölls dock fortfarande i Hörby fram till år 1948. Då sammanslogs domsagans båda tingslag till ett tingslag och samtidigt bestämdes att ordinarie ting å tingsstället i Hörby endast skulle hållas var 4:e vecka. Under senare år har på tingsstället i Hörby huvudsakligen handlagts sådana mål och ärenden, som i forumhänseende varit hänförliga till Hörby köpings nuvarande område, omfattande gamla Hörby köping och Hörby socken samt Långaröds, Östra Sallerups, Fulltofta, Lyby, Svensköps, Södra Rörums och Äspinge socknar. Den nämnd, som tjänstgjort

7

vid tingsammans trädena i Hörby, har också bestått av nämndemän valda från det angivna området.

Väsentliga nyheter och förändringar inom rättsväsendets område kommer att träda i kraft den 1.1.1971. Tingshusbyggnadsskyldige som specialkommun och lokalhållare för häradsrätterna försvinner och lokalhållningen och tingslagens egendom övertages av staten. Benämningen häradsrätt försvinner likaså, och domstolarna i första instans skall erhålla benämningen tingsrätt. Betydelsefulla ändringar i rättens sammansättning kommer också att genomföras. Dessutom genomföres åtskilliga ändringar i den judiciella indelningen. I sistnämnda hänseende föreligger Kungl. Maj:ts beslut den 17.6.1970 angående ändrad judiciell indelning i Malmöhus län. I detta beslut föreskrives sålunda bl.a.: "Områdena för Eslövs, Hörby och Höörs kommuner i den omfattning områdena har fr.o.m. 1.1.1971 skall bilda domkrets för en tingsrätt, som skall ha kansli i Eslöv och kallas Eslövs tingsrätt. För Eslövs tingsrätt skall vara tingsställe i Eslöv".

Den sista punkten i beslutet innebär således att endast ett tingsställe skall finnas för den nya

tingsrätten, nämligen i Eslöv. Häradsrätten hade i april i år att yttra sig över en i justitiedepartementet utarbetad promemoria, där indragning av tingsstället aviserades. Jag vill erinra om att häradsrätten i sitt yttrande bestämt motsatte sig en indragning. Häradsrätten framhöll därvid att de nackdelar, som en indragning i skilda hänseenden skulle medföra, vida övervägde de administrativa olägenheter, som enligt justitiedepartementets mening var förknippade med ett bibehållande av tingsstället. Vidare framhöll häradsrätten att den allmänna opinionen inom Hörby köping enstämmigt höll på, att tingsstället i Hörby skulle bibehållas. Någon hänsyn till vår mening togs emellertid inte på högsta ort. Den nya benämningen på domstolen, Eslövs tingsrätt, innebär ju att Frosta häradsnamn försvinner ur domstolsbeteckningen. Jag vill framhålla att beträffande denna namnändring har häradsrätten aldrig beretts tillfälle att yttra sig.

Vi som i vår gärning är eller varit knutna till detta tingsställe har idag endast att med vemod konstatera att en nära trehundraårig tingsordning med Hörby som "rättan tingsstad" nu brytes. Jag vet att jag uttalar en allmän mening då jag framhåller att detta känns mycket tomt för oss alla.

Ärade församling - med dessa ord nödgas jag
avlysa denna byggnad från dess funktioner i
rättsväsendets tjänst.